

Archeologienota
Vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem
Hoegaarden – Reugelstraat 2



Programma van maatregelen

Ons kenmerk :	ORTEC2200249
Auteurs :	Alexander Doucet Vanessa Bigonzi Ward Decramer
Datum verslag:	14 maart 2022
Projectcode Onroerend Erfgoed :	2022B82 (bureauonderzoek) 2022B165 (veldkartering) 2022C45 (proefsleuvenonderzoek)
Wettelijk depot :	D/2022/15.001/16

Coverfoto: het terrein gesitueerd op de Ferrariskaart (ca. 1775; bron: AGIV)

Auteurs & autorisatie:

Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)

Vanessa Bigonzi (OE/ERK/Archeoloog/2021/00028)

Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023)

Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00004)

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.
Wettelijk depot: D/2022/15.001/16

INHOUDSTAFEL

Deel 3: Programma van maatregelen.....	4
1 Beschrijvend gedeelte	4
1.1 Administratieve gegevens	4
2 Gemotiveerd advies.....	6
3 Programma van maatregelen	9
Ondertekening.....	10

Deel 3: Programma van maatregelen

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode Onroerend Erfgoed	2022B82 (bureauonderzoek) 2022B165 (veldkartering)
Erkend archeoloog	Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014) Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023) Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)
Locatie	Provincie: Vlaams-Brabant Gemeente: Hoegaarden Adres: Reugelstraat 2 (fig. 1.1)
Kadastrale gegevens	Hoegaarden, afdeling 1, sectie C, percelen 164F, 164D, 164C, 166C
Bounding Box	Punt 1: X = 187695, Y = 163913 Punt 2: X = 187894, Y = 164113
Oppervlakte projectgebied (buiten een archeologische zone)	20 127 m ²
Oppervlakte bodemingreep (vergunningsgebied)	6 899 m ²
Einddatum bureauonderzoek	14 maart 2022
Relevante termen¹	Vlaams-Brabant; zandleemstreek; Slag bij Hoegaarden; Colluvium; Romeinse Tijd; Middeleeuwen.
Bebouwde zones:	Het projectgebied is bebouwd met een complex ter hoogte van de Reugelstraat nr. 2.

¹ <https://thesaurus.onroerenderfgoed.be>

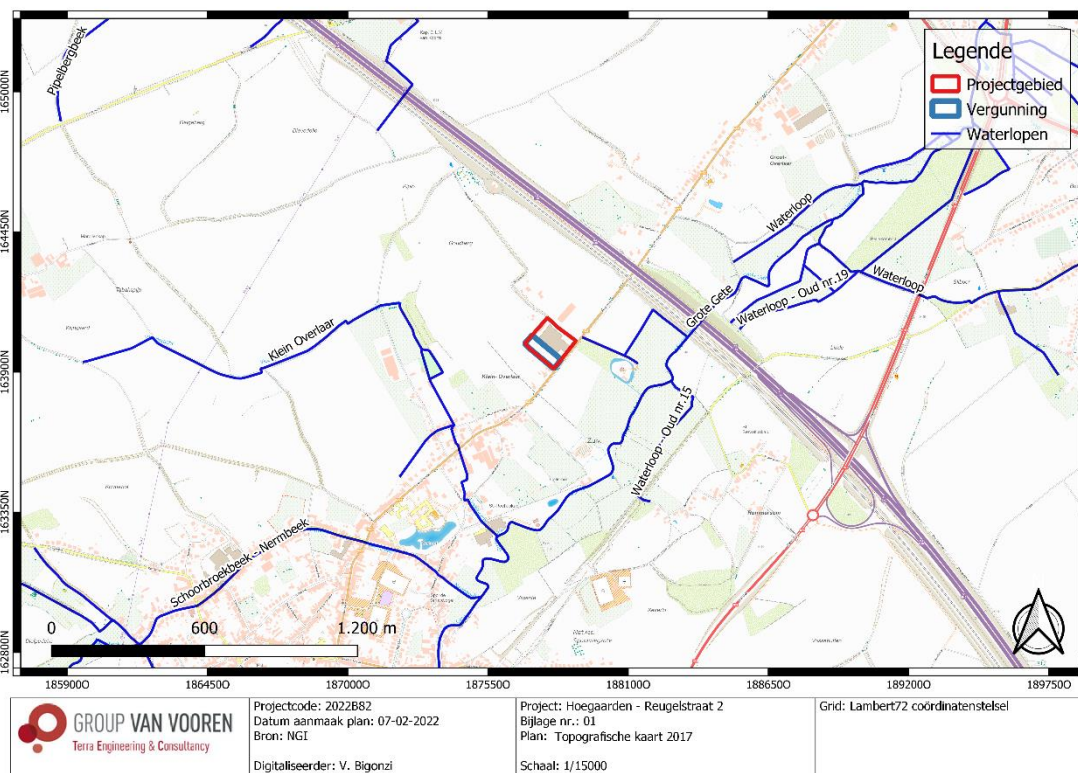


Fig. 3.1: Topografische kaart (2017) met situering van het projectgebied (© NGI).

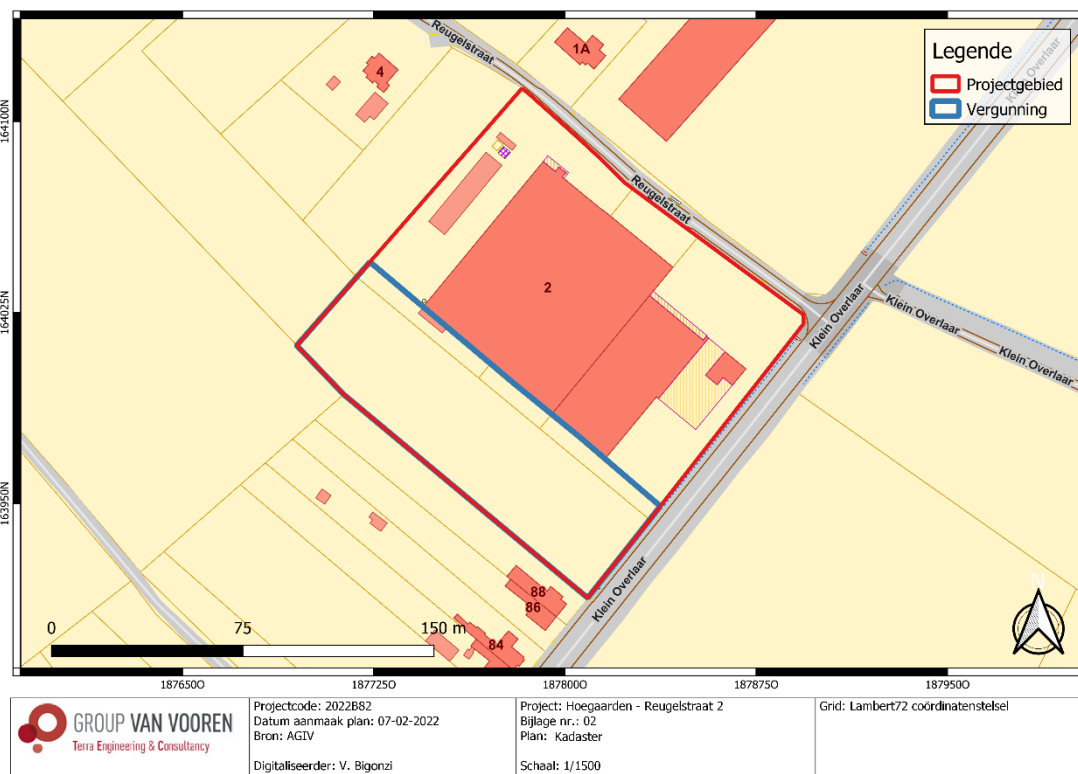


Fig. 3.2: Kadasterplan met situering van het projectgebied (© AGIV).

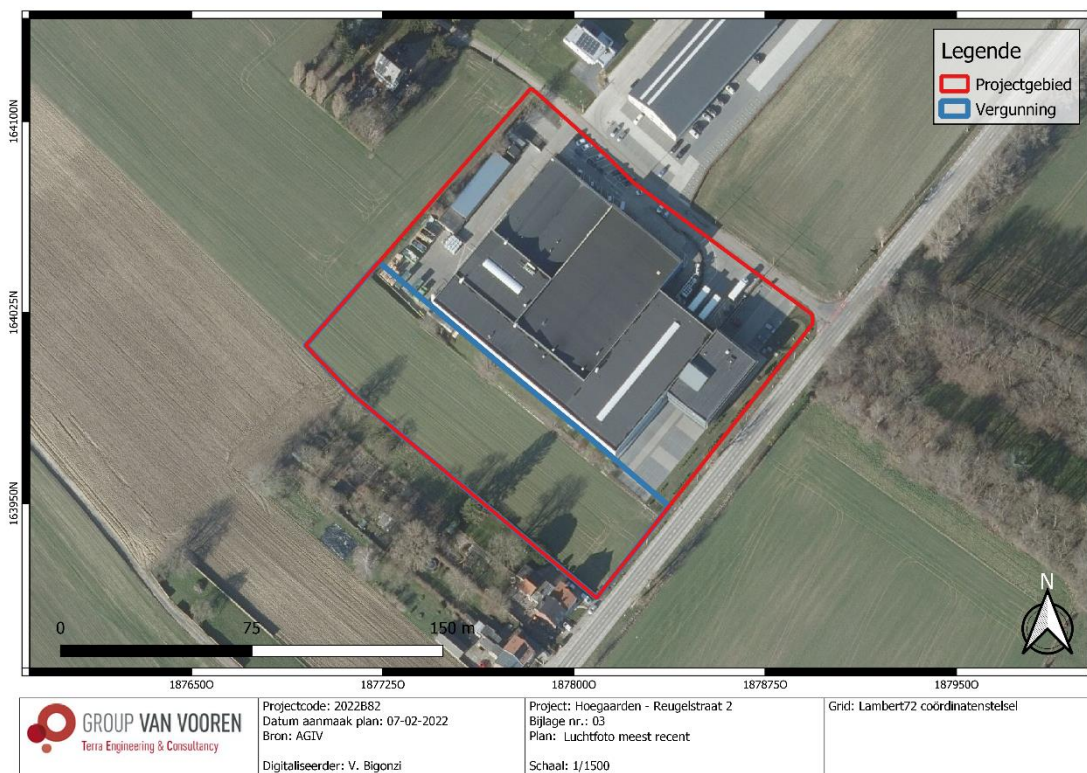


Fig. 3.3: Meest recente luchtfoto (2020) met situering van het projectgebied (© AGIV).

2 Gemotiveerd advies

De geplande werken omvatten de uitbreiding van het bestaande bebouwde complex. De uitbreiding gaat het terrein ten westen van het bestaande complex innemen en omvat de realisatie van een nieuwe parkingszone. Deze parkingszone omvat nieuwe parkingsplaatsen op het maaiveld (westelijke en zuidelijke delen van het vergunningsgebied) en ondergrondse parkingsplaatsen op 2 niveaus. De verstoringsdieptes worden tot ca. 3 m-mv ingeschat. De plannen zijn nog in de ontwikkelingsfase en de hoogte van de toekomstige vloerplaat is nog niet bekend.

De tijdens het bureauonderzoek verzamelde aardkundige, historische en archeologische gegevens leiden tot de vaststelling dat er archeologisch potentieel is ter hoogte van het projectgebied. Het projectgebied bevindt zich niet op een gradiëntzone. Paleolandschappelijk is het terrein dus niet op een gunstige locatie gesitueerd voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen uit de Steentijd. Bovendien werd het projectgebied als akkerland tot in de 18^{de} eeuw gebruikt, wat het potentieel op erosie heeft verhoogd. Het projectgebied bevindt zich ook ter hoogte van verschillende erosiegeulen. De verwachting naar de **Steentijd** is bijgevolg nihil te noemen.

Ter hoogte van het projectgebied is de verwachting voor de **Metaaltijden** en de **Romeinse Tijd** zeer hoog te noemen. Omwille van haar ligging ten noordoosten van de historische stadskern van Hoegaarden en vooral ter hoogte van het slagveld bij Hoegaarden van 1013 heeft het projectgebied ook potentieel voor waarden uit de Middeleeuwen tot en met de Nieuwste Tijd. De verwachting voor de **Middeleeuwen** tot en met de **Nieuwste Tijd** is bijgevolg ook zeer hoog te noemen.

Tijdens de veldkartering d.m.v. metaaldetectie werden geen relevante archeologische vondsten gedaan. Dit kan een indicatie zijn dat het projectgebied geen deel heeft uitgemaakt van het terrein van de veldslag van 1013. Er kunnen echter ook andere factoren meespelen waardoor de afwezigheid van archeologische waarden kan verklaard worden. Zo kan de archeologische *footprint* van een dergelijke veldslag relatief beperkt zijn voor wat metalen artefacten betreft. Of kan de eeuwenlange ingebruikname van het terrein als akker, met waarschijnlijk erosie en afzetting (colluvium) tot gevolg ervoor gezorgd hebben dat deze waarden afgedekt zijn geraakt. De aan- of afwezigheid van archeologische waarden kan niet afdoende gestaafd worden. Verder archeologisch vooronderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek dringt zich op.

Het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek leverde voldoende data op om een oordeelkundige uitspraak te doen over de archeologische verwachting van het terrein. In totaal werd 13,78 % van het totale onderzoekbare terrein onderzocht, hetgeen statistisch gezien als voldoende wordt beschouwd om van een representatief vooronderzoek te spreken. Hieruit blijkt dat het archeologisch potentieel zeer laag tot nihil is. Het potentieel op kennis- en datawinst van eventueel verder vervolgonderzoek wordt idem dito bijgesteld naar zeer laag tot nihil.

Uit de bodemprofielen bleek dat er over het hele terrein colluvium aanwezig was met daaronder een Bt-horizont bestaande uit bruinoranje gevlekte leem. De dikte van het pakket colluvium nam sterk toe naar het zuiden van het terrein. Ook de Ap was op hoger gelegen terrein opmerkelijk dunner wat wijst op recente ploegerosie. Dit fenomeen wordt des te duidelijker als we het projectgebied plotten op het Digitaal Hoogtemodel. Hierop is te zien dat er in het noorden een hoogteverschil waarneembaar is van ca. 100 cm. Hier is een talud blijven aan de rand van de akker. Deze talud geeft het verschil weer tussen de geploegde akker met ploegerosie en braakliggende grond met geringe erosie ten noorden. Opvallend is ook het hoogteverschil van 1,5 m ten zuiden van het terrein tussen de straatkant en de achterliggende weides. De ploegerosie (colluvium) heeft zich duidelijk afgezet tegen deze weg waardoor deze hoger kwam te liggen dan de gronden aan de zuidzijde ervan. Dit proces van ploegerosie is heden ten dage nog steeds aan de gang. Op de quartairprofieltype kaart staan er overigens erosiegeulen gekarteerd ter hoogte van het onderzoeksgebied.

De erosiegevoeligheid van het onderzoeksgebied kan de afwezigheid van archeologische waarden verklaren. Het is echter ook mogelijk dat deze terreinen reeds sinds de Romeinse periode als uitsluitend als akker in gebruik werden genomen waardoor er de archeologische verwachting aanzienlijk daalt.

Er werden tijdens het archeologisch proefsleuvenonderzoek noch archeologisch relevante sporen, noch archeologisch relevante vondsten aangetroffen. Alle verzamelde data en vaststellingen tijdens het proefsleuvenonderzoek leiden tot de conclusie dat het terrein een laag tot nihilistisch kennis- en datapotentieel heeft. Er werden immers geen relevante archeologische sites vastgesteld die zouden kunnen leiden tot bijkomende informatie over de omgeving. Kostenbaat is verder onderzoek gezien dit lage wetenschappelijke potentieel noch nuttig, noch noodzakelijk.

Het terrein kan vrijgegeven worden zonder vervolgonderzoek of zonder bijkomende maatregelen ter bescherming van (afwezige) relevante erfgoed.

Het vergunningsgebied mag integraal opgenomen worden in de GGA (gebieden geen archeologie).



Fig. 3.4: Vereenvoudigd allensporenplan geprojecteerd op recente luchtfoto.

Het volledige projectgebied mag integraal opgenomen worden op de GGA

Dit ontslaat de aannemer/bouwheer echter niet van zijn verplichtingen.

De aannemer/uitvoerder van de werken is gehouden aan de meldingsplicht van archeologische vondsten. Deze melding van archeologische toevalsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vervat in [artikel 5.1.4](#) van het [Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013](#).

De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

3 Programma van maatregelen

Vermits een archeologische opgraving niet noodzakelijk is voor het betreffende terrein, dient er geen programma van maatregelen opgesteld te worden. Het volledige projectgebied kan immers opgenomen worden in de GGA.

Ondertekening

TEC nv staat voor een kwaliteitsvolle aflevering van haar resultaten en onderzoeken, onder de voorwaarden zoals overeengekomen met de opdrachtgever. Aangezien TEC nv de informatie, aangeleverd door de opdrachtgever of derden, niet onafhankelijk kan verifiëren dragen deze informatie-leveranciers de verantwoordelijkheid voor de accuraatheid en de volledigheid van hun informatie.

Dit verslag mag niet gereproduceerd worden, behalve in volledige vorm, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Voor verdere inlichtingen over voorliggend rapport kunt u contact opnemen met ons kantoor.

Sint-Truiden, 14 maart 2022

Hoedanigheid	Naam	Handtekening
Gedelegeerd bestuurder	Kristof Van Vooren vv LRJ Van Vooren Gedelegeerd Bestuurder	
Business Unit Manager	Maarten Dingenen	
Auteur en erkend archeoloog	Alexander Doucet	
Nagelezen en goedgekeurd door erkend archeoloog	Ward Decramer	